

Thăm khu Phố Tàu New York

Tác Giả: Bài Và Hình : Tránh Háo Tâm
Thứ Ba, 02 Tháng 2 Năm 2010 18:04

Khu Phố Tàu New York nằm cußi đßo Manhattan nằm trong vùng hình chữ nhật,

phía Bắc có đường Canal Street (cùng biên giới với khu người Ý, Little Italy), phía Đông là đường The Bowery ngày xưa là phố chợ người Hòa Lan, phía Nam là đường Worth Street chợ khu người Mỹ Soho và phía Tây là đường Baxter Street đường chân cầu Manhattan.

Khu Phố Tàu ở Manhattan, New York.

Từ Ground Zero không thấy khu đất nát của World Trade Center chúng tôi lái xe đi về hướng Đông không đầy 1 km là tới khu Phố Tàu.

Đường Canal là đường huyết mạch của khu Phố Tàu Manhattan đường này cũng là đường biên giới phân cách với khu Little Italy ở về hướng Bắc. Đường Canal có hai chißu xe lưu thông, qua khỏi ngã tư Baxter Street là bắt đầu vào Phố Tàu với dãy phố lưu hai bên đông đúc người đi mua sắm.

Thăm khu Phố Tàu New York

Tác Giả: Bài Và Hình : Tränh Hôo Tâm
Thứ Ba, 02 Tháng 2 Năm 2010 18:04

Canal là phố “Hàng Bạc” rßc rß các cửa tiệm vàng bạc kim cương bày bán các món trang
lßng lßy trong nhßng tß kính đèn sáng rßc.

Nhßng tiệm kim hoàn ở Bolsa trong Khu Phố ở các Thành hay ở Chợ Tàu Toronto đều ở trong
nhßng thßng xá có mức độ an ninh gác cửa, nếu muốn đi thì ngoài an ninh còn thêm nhiều
ngăn cửa sßt nhßng trên đường Canal này các tiệm kim hoàn bày ra sát lề đi không có song sßt
che chắn mà cũng không thấy an ninh đường gác. Tuy nhiên thấy một vài xe cảnh sát đi trên
đßng và rất nhiều xe nhß đi gần gißy phố thì nhßng xe đi bộ tßp pháp.

Các nhà hàng Việt nam ở góc đường Canal và Mulberry St.

Đã đi nhiều khu Phố Tàu trên đất Mỹ, Canada và Âu Châu, phải nhìn nhận rằng đây là khu
kim hoàn lớn nhất trong các Phố Tàu ở cả hai lục địa. Các tiệm kim hoàn ở đây đều có bảng hiệu bằng
tiếng Mỹ như Season Jewelry, Centre Jewelry, New Fancy, Good Luck, Golden Jade và nhìn
thấy có hai tiệm đặt tên Việt Nam là Tiệm Vàng Kim Phố và Minh Tâm Jewelry.

Tôi có người quen ở New York sống ở Jersey City, anh ta cho biết ở phần đông chỉ các tiệm
kim hoàn ở đây đều là người Hồng Kông nên cách bày trí cửa tiệm đèn đuốc sáng sủa như các
tiệm kim hoàn ở Hồng Kông.

Thăm khu Phố Tàu New York

Tác Giả: Bài Và Hình : Tränh Höo Tâm
Thứ Ba, 02 Tháng 2 Năm 2010 18:04

Các tä kính bên ngoài phố nêu là hàng rä tiên, bày cho đäp mät chänhäng món quý giá đäu đä bên trong. Chäp hình các tiäm kim hoàn là đäu không nên, do đó tôi không có mät täm hình nào cäa phố kim hoàn đäng Canal!

Phänh bán buôn nhên nhäp ở ngã tä Canal và Centre St.

Đäi ở Canal rät đäng vui lúc nào cũng täp näp bä hành, phố Tàu xuyên qua 5 con đäng là Baxter, Mulberry, Mott, Elizabeth và Bowey, ở nhêng ngã tä ở nêng ngoài đän ở u thông còn có cänh sát đäng giäa ngã tä đä đäu hành ở u thông nhät là cho bä hành bằng qua đäng.

Đäng Canal còn là mät con đäng ở nä Manhattan Hä nêi väi New Jersey ở häng Tây bäng cách đi qua đäng häm Holland Tunnel I-78 näm đäng ở sông Hudson. Nêi väi Brooklyn ở häng Đông bäng Cäu Manhattan bäc ngang sông East cänh khu Chä Tàu. Đäng Canal theo nhä tên gäi vào đäu nhêng năm 1800 là mät con kinh đào đä thoát näc ở ngänh tä ao chäa Collect Pond đä ra sông Hudson. Ao này bä ở pä vào năm 1811, con đäng đäc xây bên trên và hoàn tät năm 1820. Sau khi có đäng Canal chäy qua, nhêng ao đäm xung quanh bä ở pä đän đä cät phố thäng mäi.

Tä đäu nhêng năm 1900 ngay ngã tä Canal và Bowery đã trä thành khu giao đäch vàng bäc,

Thăm khu Phố Tàu New York

Tác Giả: Bài Và Hình : Tränh Höo Tâm
Thứ Ba, 02 Tháng 2 Năm 2010 18:04

đän gißa thä kä các tiäm kim hoàn cäa ngäi Ý và Mä di chuyän vä Diamond District trên đäng 47th Street và ngäi Häng Kông di cä sang tiäp täc kinh doanh näng vàng bäc trên con đäng này. Vào nhäng năm 1920 cũng ä góc đäng Canal và Bowery xây nên ngân hàng Citizens Savings Bank là mät tòa nhà län väi mái tròn, hiän vän còn và là ngân hàng HSBC Bank ngày nay.

ä Mät näi đäu xe ä Manhattan.

Chúng tôi gißi xe ä bãi đäu näi góc đäng Canal và Baxter, cä trao chìa khóa xe cho ngäi gißi bãi, trong mät khu đät häp hä đäu đäc hän 20 xe, đäu xe này näi sát väi đäu xe kia, mäi län läy xe hä phäi đi ít nhät 2 chiäc bên ngoài. Näi ngä tä này có nhiäu nhà hàng đä tiäng Viät nhä Tân Thä Giäi, bên cänh là tiäm Fast Food BBQ có chä “Xá Xäu, Heo Quay.”

Khi đi vä häng Nam trên đäng Baxter gäp nhiäu tiäm ăn Viät Nam nhä Thái Sän Restaurant, Phä Nha Trang, Phä Pasteur näm bên cänh rät nhiäu đäch vä Bail Bond (đäng tiän thä chân đä ra khäi nhà tù).

Chúng tôi häi länh cäng không biät näi đäy có an ninh hay không, sao mà đäch vä Bail Bond nhiäu nhä väy? Xem phim bä Mafia Häng Kông cũng khät tiäng, cho vay näng lãi, không trä là mänh nä... ngón tay đä khó nän bài säp xäm! Phía Bäc là khu Little Italy näi tiäng trong chän giang hä väi ông trùm God Father, không phäi Trùm... Sä đäu nhä! Đän em God Father lia säng đäi

Thăm khu Phố Tàu New York

Tác Giả: Bài Và Hình : Tränh Häo Tâm
Thứ Ba, 02 Tháng 2 Năm 2010 18:04

liên nhä chiän träng Pakistan, Baghdad! Đi thêm mät chút näa mäi thäy bäng tòa án “New York Crimminal Court” bên phía Tây, hóa ra gän tòa án nên có nhiäu tiäm Bail Bond.

Phía Đông là công viên Columbus Park nho nhä nhiäu cây cäi, xích đu, cäu tuät và räi cũng an tâm khi thäy mät nhóm chäng mät chäc ngäi Hoa đang ngäi xäp bäng, tay mät chäp träc ngäc, tay trái thä xuäng bäng, mät bät đäng nhìn xuäng đät tham thiän. Tìm bình an tâm hän trong thä giäi nhiäu xua đäng!

Cäu Manhattan đän vào khu Phố Tàu.

Đi ngang công viên và trä lên häng Bäc bäng đäng Mulberry, đäng này häp và hai bên nhiäu tiäm buôn, cäa hàng bán đä thä cũng häi sän, rau cäi, trái cây, bách hóa, đä kä niäm, nhang đèn, täng Phố t và có vài tiäm ăn Viät nhä nhà hàng Xe Läa, Phố Viät Häng,... Chúng tôi đi xuäng con đäng cuäi cùng sát đäng đäc cao lên cäu Manhattan là đäi lä Bowery đi vä häng Nam có rät nhiäu nhà hàng Tàu län, bên ngoài đä bäng quäng cáo Lunch \$3.99. Tuy nhiên món \$3.99 là đäu hä (tofu) cùng väi chén canh và thä cäm, muän ăn cho chäc bäng có thät, cá phiäi \$5.99 trä lên, tuy nhiên cũng còn rä so väi vät giá ä đây mät cái “hot dog” trong khu Soho bán đän \$10.

Cũng trên đường Bowery này có tiệm Phố Tàu Do và bên cạnh là một chợ thực phẩm Việt Nam hi u là Tân Tín H ng Supermarket ở số 121 Bowery Street. Nơi đây tôi thấy có bán ch i  a, bánh cuốn, c ng b c hà cùng các loại rau th m để nấu món canh chua và có c  h t v t  n n a. Đường   quy  tính tỉn là ng i Việt, cô sẵn sàng giúp nh ng ai tìm mua gia vị để nấu các món ăn Việt Nam. Tuy nhiên sách báo, đĩa nhạc Việt thì không thấy và hi i cô ở New York này tìm mua các món ăn tinh thần đó ở đâu? Cô cũng không biết và nói là ng i Việt ở đây ít  m, qua Cali là... th  gì cũng có! Chợ chợ thấy đáng đi   Hai Lúa  i hi i hạn linh tinh các cái, chợ   là sang tham quan, du  ch!

Khu Phố Tàu Manhattan tuy  n nh ng đi mua t  i cũng h t, theo nh n xét của tôi Phố Tàu New York đểc biết có khu n  trang vàng b c s m  t nhất, tuy nhiên không có những chợ thực phẩm  n nh    các khu chợ Tàu khác và khó đi   xe, đi   xe mua t đi mua t kho ng \$10. Nh ng món bày bán ở đây cũng gi ng như các khu Chợ Tàu khác là nh ng th ng  i Á Đông quen dùng   x  h  không thấy tìm thấy   những chợ ng i M . Nơi đây cũng có nh ng anh chàng bán hàng gi  nh  bóp xách ph n  , n c hoa, đường h , phim đĩa DVD v.v...

Đ ch và Foot Massage t c  n huyết  ng bàn chân cũng thấy vài tiệm nh ng yết giá \$40 mua t gi ch không r  nh  Bolsa \$20 có nh u n i giảm giá xuống \$15. Khu Phố Tàu New York cũng nh  San Francisco là đểa điểm du  ch và n n thu hút du khách M  nên giá thuê b t đểng s n cũng khá cao, ng i Việt khó chen chân vào nên chợ thấy đểc chợ ng c của tiệm của ng i Việt, ph n nh u là tiệm Phố trên hai con đường phía Tây là Baxter và Mulberry Street.

Sau và kh ng b  11 Tháng Chín, 2001, vì r t g n đểa đi m Ground 0 nên du khách đến Chợ Tàu giảm sút, sau đó giá đểa  c lên cao khi n chi phí thuê m n đểt để nên mua t s  của hàng đã di chuyển đến n i khác. Theo báo chí hi n Phố Tàu còn chợ ng 200 nhà hàng ăn, vài chợ t  m kim hoàn, s n ph m đi n t  trên đường Canal,  i 100 tiệm “gift shop,” t p hóa, thực phẩm, ngày tr c có nh u x ng may y ph c nay đểi sang x  khác.

Nh ng năm gần đây di dân ng i Hoa gia tăng nh ng ph n đông là sinh viên du h c    i có ngh  chuyên môn làm trong th ng tr ng M  h  có khuynh h ng sinh s ng t i các thành ph  lân cận nh  New Jersey, Brooklyn, Bronx nhà của r ng rãi  i không đểt để nh    Manhattan và t i nh ng n i đó hiện nay vàn có những chợ thực phẩm cho ng i Á Đông.

V   ch số khu Phố Tàu Manhattan, th ng gia ng i Quảng Đông tên Ah Ken gi  “credit” là mua t trong nh ng ng i đểu tiên làm th ng mua t đi khu này. Ông ta có mua t âm bán thu c xì gà (cigar)   phía đểi đểng Mott Street, theo k   i Ah Ken đến New York kho ng 1858 ng i bán

thuß c lá và xì gà là gän hàng rào của Tòa Thä Chính, ai mua ông cho mßi thuß c bäng mßt ngän đän däu träng vät.

Phong trào đi tìm vàng ở California (1848) cũng như xây dựng đường xe lửa xuyên quốc (1860) chứng tỏ, một số đông người Hoa tìm đến miền Đông trong đó có New York và Toronto và thành hình khu phố Tàu ngay đó. Nhưng năm sau luật lệ däng hän như Luật 1943 Magnuson Act cho phép người Hoa sống đây trở thành công dân Mỹ, năm 1948 cho phép người Hoa kết hôn với người da trắng và nhất là với Luật Di Trú 1965 dẫn dắt cho di dân vào nước Mỹ, số người Hoa nhập cảnh vào rät đông, đẩy mạnh mẽ phát triển của khu Phố Tàu. Phố Tàu New York từ nay là trung tâm sinh hoạt văn hóa của người Hoa ở vùng Đông Bắc Hoa Kỳ, hàng năm có nhiều lễ hội đặc biệt như Tết Nguyên Đán có diän hành, múa lân, đốt pháo, các nhß cä truyän.

Cäng đäng ngä ở Việt ở New York

Thông thường người Việt buôn bán cùng với người Hoa trong khu Chợ Tàu, chứng tỏ số người đông đảo ở người Việt như California, Texas một số khu thương mßi riêng biệt ở các trung tâm người Việt. Nên muốn tìm hiểu sinh hoạt của cộng đồng Việt Nam thường vào phố Tàu, phố Á Châu như phố Phố Tàu New York thấy rất ít người Việt, nếu gặp cũng là người Việt gốc Hoa. Do đó không thu thập được bao nhiêu tin tức về cuộc sống của cộng đồng Việt Nam tại đây. Bền vững tìm hiểu trên mạng Internet: theo thống kê kiểm tra dân số US Census, cộng đồng người Việt ở New York năm 2000 là 13,010 người so với năm 1990 là 8,400 tức tăng 55% trong 10 năm.

Người Việt chia ra sinh sống ở các quận như Brooklyn 4,011 người, Queens 3,737 người, Bronx 3,289 người, Manhattan 1,684 người và Staten Island 289 người. Trong đó có 10,809 người Việt (77%) được sinh ra ở ngoài nước Mỹ. Năm nay 2010 kết quả thống kê dân số cho thấy có những chuyển biến người Việt đã tăng lên mức dù bị ảnh hưởng 11 Tháng Chín, 2001 cũng như giá nhà New York tăng cao vào những năm 2004-2006 đã khiến một số người di chuyển sang các tiểu bang khác.

Riêng số người Việt sống tại Manhattan theo thống kê trên cho thấy có 1,684 người. Manhattan là một vùng đô thị đông dân, nhà cửa toàn là những cao ốc chuyển đổi giá đất đắt như một thị trường nên người Việt cũng không muốn sống nơi đây mà ở quanh các thành phố bên ngoài. Hàng năm qua tin tức báo chí về những chuyển biến người Việt New York tham dự cuộc diän Văn Hóa Quốc Tế dành cho các cộng đồng di dân ở Hoa Kỳ với hàng trăm người mở các quầy phäc và những chiếc xe hoa mang hình ảnh Việt Nam như em bé chän trâu, những cô thôn nữ gät lúa rät

đäp mät. Säng näng i tham gia điän hành ngoài cäng đäng näng näi Viät ä New York, phän đäng đän tä các tiäu bang trên toàn näng cä Mä cũng nhä ä các näi có đäng näng näi Viät nhä Canada, Pháp.

Đäng häng näng ä xa vä tham đä điän hành ä läi vài ba ngày đäng cä ông bà Trän Đänh Träng chä nhân khách sän Carter mät khách sän län ä trung tâm Manhattan cung äng chä ä trong khách sän. Ông Trän Đänh Träng träng cä 1975 là chä häng tàu Vishipco Lines có văn phòng trä sä trên đäng näng Häng Thäp Tä Sài Gòn (gän đäng näng Công Lý). Häng tàu cäa ông có nhäng tàu län chäy đäng biän nhä Träng Xuân, Träng Thanh, Träng Vinh, Träng Häi v.v... Biän cä 30 Tháng Tä, 1975, các tàu cäa ông räi Viät Nam chä hän 8,500 näng näi, riêng tàu Träng Xuân thuyän träng là ông Phäm Ngäc Läy chä gän 4,000 näng näi. Sau khi sang Mä ông kinh doanh trong nghä khách sän và đäng cä xem là mät trong nhäng näng näi Viät giàu nhät thä giäi väi tài sän hän 1 tä Mä kim. Ông là mät mänh thäng quân täng giúp đä trong nhiäu công tác tä thiän nhä biän cä khäng bä 11 Tháng Chín, 2001, ä New York ông đã täng quä cäu trä nän nhân väi sä tiän 2 triäu Mä kim.

Không phäi “thäy näng näi sang bät quäng làm hä” nhäng nhäng cä đän nhäng viäc làm tät cäa nhäng con näng näi tät cũng là điäu nên làm. Thäc sä tôi biät ông Trän Đänh Träng tä träng cä năm 1975, nói “quen biät” thì häi quá. Thäi gian 1969-1972 sau khi ra träng Công Chánh tôi làm ä Sä Hàng Häi Thäng Thuyän thuäc Nha Thäy Vän, trä sä näm trong vòng rào Bä Công Chánh và Giao Thông Vän Täi ä góc Lê Läi-Pasteur thäng cäp giäy tä cho các tàu häng ông. Nhäng län häng Vishipco Lines xin mua tàu mäi ä näng cä ngoài phäi qua thä täc “Xin Mua Tàu Biän” väi sä xét duyät và chäp thuän giá cä cäa äy Ban Liên Bä Công Chánh, Tài Chánh (Quan Thuä), Kinh Tä đä đäng cä đäi ngoäi tä theo giá chính thäc. Thí dä nhä giá chính thäc 1 Mä kim ăn 80\$VN nhäng ngoài thä träng tä do lên đän 200\$VN, thäng chä häng tàu muän xin mua väi giá cao đä đäng cä đäi nhiäu ngoäi tä theo giá chính thäc có läi hän.

Thäi äy ăn tô phä Pasteur trä 100\$VN thì giá mät tàu hàng viän đäng khoäng 5 triäu Mä kim trä lên. äy ban phäi häp bàn nhiäu län, điäu tra xem xét các chäng tä cäa häng bán tàu räi mäi đäng ý giá cä. Tôi làm nhiäm vä thä ký các phiän häp, täp trung các giäy tä và trình cho äy ban. Nhäng buäi häp nhiäu khi có sä tham đä cäa ông Träng đä giäi trình vä giá cä. Đi theo ông là các thä ký, tôi còn nhä các cô thä ký làm häng ông cô nào cũng xinh, cũng đäp và ông Träng bao giä cũng läch sä nhä nhän trong tä cách cäa nhà kinh doanh län, nên thä täc giäy tä cho các tàu häng ông đäu mau lä, xuäi chäo mát mái. Sang Mä cá nhân ông thành công ä xäng näng näi là điäu tät yäu và cũng ä häi ngoäi biät ông là mänh thäng quân có lòng häo tâm giúp nhäng sä tiän län trong các công tác nhân đäo. Mäi đây đã 40 năm và hôm nay mäi có đäp nhäng cä vä chuyän tàu bè häng ông trong nhäng năm miän Nam còn tä do và thänh väng.

Thăm khu Phố Tàu New York

Tác Giả: Bài Và Hình : Tránh Háo Tâm
Thứ Ba, 02 Tháng 2 Năm 2010 18:04
